

Kommens Dyrkning paa en Skolelod.

(Af Skolelærer Rasmussen i Nagelsti ved Nysted.)

Jordlodden til Nagelsti Skole udgjør omtrent 5 Tdr. Land geometrisk Maal, deraf indtage Bygninger og Have 5 Skpr. Land, 7 Skpr. Land er Mose, det Øvrige, 3 Tdr. 4 Skp., er Sædeland; men da megen Udgravning er nødvendig, fragaar heraf til Grøfter henved 2 Skpr. Land. Vandet fra Agerjorden bortledes gennem Mosen, men da Hovedvandløbet ikke kan bortføre det herfra anderledes, end at Grøfterne til hen i Sommeren staae fulde af Vand, giver den som Følge af Jordsmønnets Suurhed kun ringe Udbytte. Agerjorden, der er af meget forskjellig Bestaaffenhed, saavel med Hensyn til Oversom Underlag, er inddeelt i 9 Skifter: 1, Kommen plantet, hvortil gjødsles. 2, Kommen høstet. 3, Hvede, med isaaet Kløver. 4, Kløver. 5, Kløver. 6, Halvbrak, gjødsles. 7, Rug eller Hvede. 8, Erter eller Brakfrugter. 9, Byg. I Haven dyrkes foruden de almindelige Kjøkkenurter: Kartofler, Hvidkaal, Fodergulerødder og Runkelroer. Naar Kreaturgjødningen ikke er tilstrækkelig til Mark og Have, anvendes kunstig Gjødning.

For at have Kommenplanter til den Niendedeel af Marken, der næste Foraar skal beplantes, saaes Efteraaret forud, helst i August, $1\frac{1}{2}$ Pot Frø. Dette skeer saavidt muligt i reen og kraftfuld Havejord, helst hvor der samme Aar har været tidlige Kartofler. Frøet saaes i Rader i omtrent $\frac{1}{2}$ Alens Afstand, da

Planterne derved blive lettere at luge som og at opgrave, end ved Bredsaaning. Kommen lykkes paa hver Jordart, men som anden Sæd bedst i den, der er i kraftfuld Stand. Er Jorden dette, da vil Kommen lykkes godt, hvilken Sæd den end følger efter.

Den Jord, der er bestemt til Kommen, gjødes om Foraaet saa tidlig man kan kjøre derpaa, hvorefter den bearbejdes som til Byg, og renses tilstrækkelig for Græsrod; og da det er tidsnok, naar Plantningen er fuldendt til St. Hansdag, saa vil hertil ikke savnes Tid.

Naar Kommenplantningen skal foregaae, opføres Jorden som til Kartofler, saaledes at der kan blive 20 til 24 Tommers Afstand mellem Raderne; der plantes henad Kamme, $\frac{1}{2}$ Alen mellem hver Plante; dersom Jorden ikke er meget tør vandes ikke. Tre Mennesker kunne plante Stykket til paa en Dag. I Forstningen luges i Raderne, men mellem disse renses af og til, saa ofte det behøves, hele Sommeren, med en dertil indrettet Plov.

Saa snart der næste Sommer opdages enkelte brune Korn i Kommen, affjæres den med Knive, rystes over et Kar, for at de løse Korn kunne falde fra, sammenbindes derpaa i Neg, der da opsættes som anden Sæd, for tilstrækkelig at modnes og tørres. Naar dette er fæet, indkjøres den i en med Lærred overtrukken Bogn paa Voen, hvor den tørres med Pleil og renses forøvrigt som Korn.

Paa denne Maade behandlet, har Kommen altid paa lige Areal givet flere Fold end de almindelige Sædarter. Saa snart Kommen er bleven bragt i Huus, er Jorden pløiet og harvet, hvorefter den igjen har faaet to Pløininger inden den om Efteraaret er besaaet med Hvede, der da har givet ligesaa godt Udbytte som efter reen Brak. Jeg har solgt Kommen aarlig i de sidste 6 Aar. De første 5 Aar til 10 β Pd., der efter dens Bægtighed udgjorde fra 14 til 15 Rd. pr. Td.; forrige Aar fik jeg 13 β for Pd., der blev lidet over 17 Rd. pr. Td. Det høieste Udbytte, jeg har havt af plantet Kommen, har været 2 Tdr. pr. Skp. Land, ellers mindre, dog ikke under $1\frac{1}{2}$ Td., men der er

al Sandsynlighed for at der, naar Jorden kommer i bedre Culturstand, vil kunne høstes mere. Foderet, hvoraf der til Fylde bliver omtrent som af anden Sæd, forraabner godt, naar det anvendes til Strøelse, saa der rimeligen ved Kommen dyrkning ikke tabes Gjødning.

Naar det Nar Kommen plantes betragtes som Brakaar, og derefter faaes to saa værdifulde Afgrøder i Rad, som Kommen og Hvede, sees, at Jorden ved denne Værts Dyrkning giver et større Udbytte end ved blot at dyrke de almindelige Sædarter; og saalænge Danmark aarlig behøver betydelig Tilførsel af Kommen fra de nordligere Lande, er der ingen Sandsynlighed for, at Prisen herpaa vil falde synderlig, hvorimod det er rimeligt, at de nuværende Kornpriser ikke ville holde sig, naar der igjen bliver Udførsel fra Rusland. Paa mindre Jordlobder, især hos Huusmænd, er der ingen Spørgsmaal om, at Kommen dyrkning vil kunne blive en sand Velstandskilde, men før dette skeer, maa det erkjendes, at Jorden ved bedre Cultur maa bringes til at kunne give andre Værter, end de almindelig dyrkede, og langt større Udbytte, end nu er Tilfældet.
